

1 KESTÄVÄN KEHITYKSEN 2 SUUNNITELMA 2021-2023

3 SISÄLLYSLUETTELO

- 4 1. Kestävän kehityksen suunnitelmasta
- 5 2. Ylioppilaskunta
- 6 3. HYYn piirissä toimivat järjestöt

8 KESTÄVÄN KEHITYKSEN SUUNNITELMASTA

9 *“Kestävä kehitys on maailmanlaajuisesti, alueellisesti ja paikallisesti tapahtuvaa jatkuvaa ja*
10 *ohjattua yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata nykyisille ja tuleville*
11 *sukupolville hyvät elämisen mahdollisuudet. Tämä tarkoittaa myös, että ympäristö, ihminen ja*
12 *talous otetaan tasavertaisesti huomioon päätöksenteossa ja toiminnassa.”¹*

13 Kestävän kehityksen suunnitelman tavoitteiden ja niiden saavuttamiseksi määritettyjen
14 toimenpiteiden tarkoituksena on vähentää negatiivisia ympäristövaikutuksia kaikilla
15 ylioppilaskunnan toiminnan tasoilla, sekä edistää kestävän kehityksen periaatteiden
16 toteutumista ylioppilaskunnan piirissä.

17 HYY on linjapaperissaan sitoutunut YK:n Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoitteisiin,
18 eivätkä ylioppilaskunnan toiminta tai poliittiset linjaukset saa olla ristiriidassa näiden
19 tavoitteiden kanssa. Kestävän kehityksen periaatteet tulee huomioida kaikessa
20 päätöksenteossa. ² Lisäksi HYYn strategiassa (2020-2024) linjataan ekologisen kestävyuden
21 asettavan reunaehdot kaikelle HYYn toiminnalle, sekä profiloidaan HYY uskottavaksi ja
22 tunnetuksi ilmastonmuutoksen ja muiden ympäristöongelmien vastaiseksi toimijaksi. HYYn
23 piirissä sosiaalinen kestävyys on yksilöiden sekä yhteisön inhimillisen ja eettisen toiminnan

¹ “Mitä on kestävä kehitys?”, Ympäristöministeriö, 18.6.2013: https://www.ym.fi/fi-fi/ymparisto/kestava_kehitys/mita_on_kestava_kehitys

² HYYn linjapaperi, edustajisto hyväksynyt 10.10.2017: https://api.hyy.fi/wp-content/uploads/dokumentit/hyy-linjapaperi_lopullinen.pdf

2 (17)

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

24 mahdollistamista nyt ja tulevaisuudessa – HYYn tulee kantaa vastuuta jäsenistään,
25 työntekijöistään sekä yliopistoyhteisöstä.³

26 Kestävän kehityksen suunnitelman on tarkoitus määrittää ylioppilaskunnan kestävän
27 kehityksen toimenpiteitä ja tavoitteita sen omassa toiminnassa, sekä kannustaa sen piirissä
28 toimivia järjestöjä kestävämpään toimintaan. Suunnitelma ohjaa ylioppilaskuntaa
29 poikkisektoraaalisesti ja asettaa sen toiminnalle periaatteita, reunaehdoja ja tavoitteita.

30 Suunnitelmaa täydentävät keskustuimistolle tehtävä ympäristöohjeistus, ja HYYn piirissä
31 toimivien järjestöjen ympäristötoiminnan tukemiseksi ja helpottamiseksi luotavat
32 järjestöjen ympäristöohjeet.

33 Kestävän kehityksen suunnitelman tarkoitus ei ole käsitellä, kuinka ylioppilaskunta
34 vaikuttaa kestävän kehityksen toteutumiseen yliopistolla ja yhteiskunnassa, sillä
35 ylioppilaskunnan linjapaperi määrittelee edunvalvonnalliset tavoitteet myös kestäväan
36 kehitykseen liittyen. Suunnitelmassa ei myöskään käsitellä ylioppilaskunnan liiketoimintaa
37 ohjaavassa omistajastrategiassa eikä ylioppilaskunnan toimintataloutta ohjaavassa
38 keskipitkän aikavälin taloussuunnitelmassa linjattuja kestävän kehityksen kysymyksiä.

39 Suunnitelma on jaoteltu kahteen osioon, joista ensimmäinen käsittelee keskustuimiston ja
40 HYYn valiokuntien toimintaa, ja toinen HYYn piirissä toimivia järjestöjä. Suunnitelma on
41 voimassa kolmivuotiskauden 2021-2023, ja sitä päivitetään seuraavan kerran vuonna 2023
42 vastaamaan ylioppilaskunnan senhetkisiä tarpeita ja tavoitteita.

43 Kestävän kehityksen suunnitelman toteutumista arvioidaan vuosittain kirjoitettavalla
44 raportilla, ja tavoitteita arvioidaan mittarilla saavutettu – osittain saavutettu – ei
45 saavutettu. Päävastuu arvioinnista on ympäristöstä ja ilmastosta, sekä kehitysyhteistyöstä
46 vastaavilla HYYn hallituksen jäsenillä yhdessä pääsektorin kanssa. Edellisen vuoden lopussa
47 toteutetun arvioinnin perusteella kestävän kehityksen sektori luo aina vuoden alussa
48 yhdessä pääsektorin kanssa suunnitelman kestävän kehityksen tavoitteiden
49 saavuttamiseksi. Kesäkuussa toteutetaan väliarviointi vuoden alussa asetettujen
50 tavoitteiden toteutumisen osalta.

³ 3 HYYn strategia 2020-2024, hyväksytty edustajiston kokouksessa 30.1.2020: https://api.hyy.fi/wp-content/uploads/2020/02/fin_hyy-strategia-2020-2024_edustajiston-hyvaksyma.pdf

51 YLIOPPILASKUNTA

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
1	Jokainen HYYn keskustoimistolla tuntee kestävän kehityksen suunnitelman ja tietää, miten sitä voi edistää omalla toiminnan osa-alueella.	Kestävän kehityksen koulutus järjestetään aina alkuvuodesta koko keskustoimistolle ja uusille työntekijöille erikseen vuoden mittaan. Koulutuksessa käydään läpi kestävän kehityksen suunnitelman sisältö, toteutus, sekä merkitys keskustoimiston arjessa. HYY edistää työntekijöidensä ympäristövastuullisen tietouden ja taitojen kehittymistä.	Ympäristö- ja ilmastoasioista, sekä kehitysyhteistyöstä vastaavat hallituksen jäsenet yhdessä pääsektorin kanssa	Onko koulutus pidetty (kyllä/ei), koulutusten lkm
2	Kestävän kehityksen periaatteiden mukaista toimintaa toteutetaan aktiivisesti HYYssä.	Ylioppilaskunnassa toimii kestävän kehityksen sektori. Sektorilla toimii vähintään kaksi hallituksen jäsentä, joista toisella on vastuullaan ympäristö- ja ilmastoasiat, sekä toisella kehitysyhteistyö. Sektorin vapaaehtoisia ovat ympäristövaliokunnan ja kehitysyhteistyövaliokunnan toimijat.	Pääsektori	Ympäristö- ja ilmastoasioista vastaava hallituksen jäsen (on/ei ole), kehitysyhteistyöstä vastaava hallituksen jäsen (on/ei ole)

3	Kestävän kehityksen suunnitelman toteutumista seurataan aktiivisesti.	Aina vuoden alussa luodaan kestävän kehityksen suunnitelman ja edeltävän vuoden raportin pohjalta erillinen kestävän kehityksen toimintasuunnitelma tulevalle vuodelle. Kesäkuussa toteutetaan vuosittain välitarkastus vuoden alussa asetettujen tavoitteiden toteutumisen osalta. Loppuvuonna tehdään raportti toimintasuunnitelman ja kestävän kehityksen suunnitelman toteutumisesta, sekä HYYn kehityskohteista seuraavaa vuotta varten. Raportti esitellään edustajistolle vuoden viimeisen edustajiston kokouksen yhteydessä vuosittain.	Ympäristö- ja ilmastovastaa sekä kehitysyhteistyövastaava yhdessä pääsektorin kanssa, omien vastuidensa osalta myös ympäristövaliokunta ja kehitysyhteistyövaliokunta	Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma luotu alkuvuodesta (kyllä/ei), välitarkastus toteutettu (kyllä/ei), toimintasuunnitelman seuranta ja vuoden loppuraportti tehty (kyllä/ei), vuoden loppuraportti esitelty edustajistolle (kyllä/ei)
4	Kestävän kehityksen periaatteet tuodaan osaksi jokaisen sektorin toimintaa.	Kestävän kehityksen sektori käy alkuvuoden koulutuksen jälkeen keskusteluja eri toimintasektoreiden kanssa siitä, miten kestävän kehityksen periaatteita voidaan ottaa paremmin huomioon sektorin toiminnassa. Loppuvuonna tehtävässä raportissa reflektoidaan toimintaa ja sen kehitystä sektorikohtaisesti.	Ympäristö- ja ilmastovastaa, kehitysyhteistyövastava	Onko keskusteluja käyty eri sektoreiden kanssa (on/ei ole), keskustelujen lkm, onko loppuraportissa käsitelty toimintaa sektoreittain (on/ei ole)

5	<p>HYYn valiokunnat tuntevat kestävän kehityksen suunnitelman ja järjestöjen ympäristöohjeistuksen, sekä huomioivat niiden periaatteet kaikessa toiminnassaan.</p>	<p>Valiokuntatoimijoiden perehdytyksissä esitellään kestävän kehityksen suunnitelma sekä järjestöjen ympäristöohjeistus toimijoille. Ympäristövaliokunta järjestää kaikille valiokunnille ympäristökoulutuksen joko itsenäisenä koulutuksena tai osana muita HYYn koulutuksia.</p>	<p>Vapaaehtoisista vastaava hallituslainen, ympäristövaliokunta</p>	<p>Valiokuntatoimijoita on perehdytetty kestävän kehityksen suunnitelmasta sekä järjestöjen ympäristöohjeistuksesta (kyllä/ei), ympäristövaliokunta on järjestänyt valiokunnille ympäristökoulutuksen (on/ei ole)</p>
6	<p>HYYn toimintatalous (sisältäen valiokuntien toiminnan) selvittää hiilijalanjälkensä suuruuden, tekee suunnitelman sen minimoimiseksi ja kompensoimiseksi, sekä asettaa hiilineutraalisuustavoitteen.</p>	<p>HYYssä luodaan suunnitelma koko ylioppilaskunnan oman hiilijalanjäljen selvittämiseksi. Hiilijalanjäljen ollessa selvillä, laaditaan suunnitelma sen minimoimiseksi ja kompensoimiseksi, sekä asetetaan ylioppilaskunnalle hiilineutraalisuustavoite.</p>	<p>Ympäristö- ja ilmastovastavaa, pääsektori</p>	<p>HYY on luonut suunnitelman hiilijalanjälkensä selvittämiseksi (kyllä/ei), hiilijalanjälki on selvillä (kyllä/ei), suunnitelma hiilijalanjäljen minimoimiseksi ja kompensoimiseksi on luotu (kyllä/ei), hiilineutraalisuustavoite on asetettu (kyllä/ei)</p>

17

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

7	HYYssä toteutetaan kestävän kehityksen teemoihin kytkeytyvää vapaaehtoistointaa, joka osallistaa mukaan jäsenistöä.	HYYssä toimii ympäristövaliokunta ja kehitysyhteistyövaliokunta. Valiokunnat järjestävät monipuolista teemoihinsa kytkeytyvää toimintaa HYYn jäsenistölle kohdentuen. HYY osallistaa valiokuntia myös sektoreiden toimintaan kyseisistä sektoreista vastaavien hallituslaisten kautta, sekä kestävän kehityksen suunnitelman toteuttamiseen ja seurantaan heille vastuutetuin osin.	Ympäristö- ja ilmastovastaava, kehitysyhteistyövastaava, ympäristövaliokunta, kehitysyhteistyövaliokunta	HYYssä toimii ympäristövaliokunta (kyllä/ei), HYYssä toimii kehitysyhteistyövaliokunta (kyllä/ei), valiokunnat järjestävät toimintaa (kyllä/ei), valiokuntia on osallistettu HYYn sektoreiden toimintaan (kyllä/ei)
8	Ympäristöarvot sekä kestävän kehityksen suunnitelman linjaukset ovat oleellinen osa keskuustoimiston arkea	Keskustoimistolle nimetään aina vuosittain ympäristövastaava. Ympäristövastaava pitää huolta ympäristöarvojen toteutumisesta toimiston arjessa. Vastaava miettii tapoja kehittää toimiston arkea ympäristöystävällisempään suuntaan, sekä on keskuustoimistolla työskentelevien henkilöiden konsultoitavissa kaikissa arkeen liittyvissä ympäristöliitännäisissä asioissa, kuten hankinnoissa. Ympäristövastaava laatii keskuustoimistolle selkeän ja helposti noudatettavan ympäristöohjeen. Ohjetta pidetään ajantasaisena ja päivitetään tarvittaessa vuosittain.	Pääsektori, keskuustoimiston ympäristövastaava	Keskustoimistolle on nimetty ympäristövastaava (on/ei ole), keskuustoimiston ympäristöohje laadittu (kyllä/ei), ohje on ajantasalla (on/ei ole)

7 (17)

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

9	HYY edistää kestäväää kulutusta ja minimoi luonnonvarojen käyttöä	Sähkön- ja vedenkulutuksen turhaa kulutusta minimoidaan keskustoimistolla, ja turhaa paperin käyttöä vältetään. HYY pyrkii suunnitelman voimassaolon aikana luopumaan vuosittain ainakin yhdestä merkittävästä paperin- tai energiankulutustavastaan.	Ympäristö- ja ilmastovastaaava, keskustoimiston ympäristöväastaava, talouspäällikkö	Sähkön- ja vedenkulutukseen keskustoimistolla on kiinnitetty huomiota (kyllä/ei), HYY on luopunut ainakin yhdestä merkittävästä paperin- tai energiankulutustavasta (on/ei ole), luovuttujen paperinkulutustapojen lkm
10	HYY noudattaa kestävään kulutuksen periaatteita kaikissa tavarahankinnoissaan	Kaikkien HYYssä tehtävien hankintojen ilmastovaikutuksia ja tarpeellisuutta pohditaan kriittisesti. Uusia hankintoja tehtäessä huomioidaan tuotteen hinnan lisäksi myös sen pitkäkestoisuus, vastuullisuus ja ympäristöystävällisyys. Kierrätystavaroiden hankintaa suositetaan ollessa mahdollista.	Kaikki sektorit omien hankintojen kohdalla, talouspäällikkö, keskustoimiston ympäristöväastaava	Tehdyissä hankinnoissa on otettu huomioon kestävään kulutuksen periaatteet (on/ei ole)

8 (17)

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

11	Jätteet ja käytöstä poistuneet tavarat kierrätetään vastuullisesti	HYYn keskustoimistolla on riittävät lajittelufasilitetit vähintään sekajätteelle, biojätteelle, muovijätteelle, paperille, pahville, metallille, lasille, sekä palautettaville pulloille ja tölkeille. Haasteellisemmin kierrätettävien tavaroiden, kuten elektroniikan, kierrätyksestä huolehditaan aina asianmukaisesti. Jätteen määrää pyritään minimoimaan, sekä välttämään erityisesti turhaa ruokahävikkiä.	Keskustoimiston ympäristövästaaava	Keskustoimistolla on em. lajittelufasilitetit (on/ei ole), lkm X/8
12	Elintarvikehankinnat ovat ympäristöystävällisiä ja vastuullisia	Elintarvikehankinnoissa suositaan aina vegaaniruokaa, sekä ruokaa, jolla on mahdollisimman pieni hiilijalanjälki. Ruuan vastuullisuus otetaan aina huomioon, suosien esimerkiksi reilun kaupan tuotteita mahdollisuuksien mukaan.	Kaikki sektorien hankintojen kohdalla, keskustoimiston ympäristövästaaava	Elintarvikehankintojen ympäristöystävällisyyttä ja vastuullisuutta on tarkasteltu HYYssä (kyllä/ei)

13	Matkustuksen päästöt minimoidaan ja kompensoidaan	HYYn toimijat pyrkivät välttämään lentämistä aina kun se on mahdollista, ja kotimaan matkoilla lentämistä ei käytetä ollenkaan matkustusmuotona. HYY kannustaa henkilökuntaansa matkustamaan mahdollisimman ekologisesti, vaikka se veisi pidemmän aikaa. Myös laivamatkustusta vältetään aina, kun mahdollista. HYYn ostamista lento- sekä laivalipuista tehdään päästöjen kompensointina aina 30% niiden hinnan suuruinen lahjoitus ympäristötoimintaan. Myös matkustettaessa yli 50 kilometriä junalla, bussilla tai autolla työmatkana, matkan hinnasta kompensoidaan 10% suuruinen osuus lahjoituksena ympäristötoimintaan.	Keskustoimiston ympäristövästava, talouspäällikkö	HYY on kannustanut henkilökuntaansa välttämään lento- ja laivamatkustusta (kyllä/ei), lento- ja laivamatkojen lkm, kaikkien HYYn ostamien lento- ja laivalippujen hinnasta on tehty kompensointina 30% suuruinen lahjoitus ympäristötoimintaan (on/ei ole), kaikista junalla, bussilla tai autolla tehdyistä yli 50 km työmatkoista on kompensoitu 10% ympäristötoimintaan (on/ei ole)
14	Keskustoimiston henkilökunta käyttää työmatkoilla ekologisia liikkumismuotoja	Keskustoimiston henkilökuntaa kannustetaan käyttämään ekologisia liikkumismuotoja. Mahdollisuuksien mukaan HYY osallistuu tähän kannustaviin tempauksiin ja kampanjoihin. HYYn työhön liittyvillä matkoilla ei käytetä taksia, paitsi aivan poikkeuksellisissa tilanteissa. HYY ei tilaa turhia bussikuljetuksia.	Keskustoimiston ympäristövästava	Henkilökunta on perehdytetty HYYn suosituksista ja linjauksista kulkuvälineiden käytön suhteen (on/ei ole)

15	HYY tekee yhteistyötä vain ekologisesti, sosiaalisesti ja eettisesti vastuullisten yhteistyökumppaneiden kanssa	HYY kiinnittää kaikessa yhteistyössään (etenkin yhteistyösopimuksia solmittaessa) huomiota yhteistyökumppaninsa (kuten yrityksen tai järjestön) toiminnan ekologiseen, sosiaaliseen ja eettiseen vastuullisuuteen. Yhteistyötä vältetään tahojen kanssa, jotka eivät jaa HYYn arvoja sekä tavoitteita näissä kysymyksissä.	Pääsektori, ympäristö- ja ilmastovastaa, kehitysyhteistyövastava	HYYn yhteistyökumppanuuksia ja -sopimuksia on tarkasteltu kriittisesti vuoden aikana ja sen päätteeksi ekologisen, sosiaalisen ja eettisen vastuullisuuden näkökulmasta (on/ei ole)
16	Kestävän kehityksen suunnitelma on HYYn läheisimpien yhteistyökumppaneiden tiedossa, ja näkyy HYYn julkisessa viestinnässä	HYY viestii suunnitelmasta ja sen tavoitteista sekä niiden toteutumisesta säännöllisesti omissa sosiaalisen median kanavissaan, ja tuo tavoitteita sekä niiden toteutumista esiin myös sidosryhmilleen sekä yhteistyökumppaneilleen.	Kestävän kehityksen sektori, viestintäsektori	Suunnitelmasta on viestitty yhteistyökumppaneille (on/ei ole), suunnitelman tavoitteita ja niiden toteutumista on nostettu esiin HYYn viestinnässä (on/ei ole), julkaisujen lkm
17	HYY kantaa yhteiskunnallista vastuutaan kehitysyhteistyöllä	HYY käyttää vuosittaisesta budjetistaan vähintään 0,7% kehitysyhteistyöhön. Tätä toteutetaan pääasiallisesti hankemuotoisesti siten, että ainakin yksi kehitys-hanke on jatkuvasti käynnissä tai suunnitteilla.	Pääsihteeri, talouspäällikkö, kehitysyhteistyövastava	0,7% budjetista kehitysyhteistyöhön (kyllä/ei), hanke käynnissä/suunnitteilla (kyllä/ei)

18	HYY viestii aktiivisesti kehitysyhteistyötoiminnasta ja -asioista	HYY viestii aktiivisesti hankkeista sekä muusta kehitysyhteistyötoiminnastaan. HYYn monikanavaista viestintäarsenaalia käytetään aktiivisesti tässä viestinnässä.	Kehitysyhteistyövaliokunta, kehitysyhteistyövaliokunta	HYY on viestinyt aktiivisesti kehitysyhteistyötoiminnasta ja hankkeista (kyllä/ei), postausten ja eri hyödynnettyjen kanavien lkm
----	---	---	--	---

52

 53 **HYYN PIIRISSÄ TOIMIVAT JÄRJESTÖT**

Nro	Tavoite	Toimenpide	Vastuu	Mittari
19	HYYn kestävän kehityksen suunnitelma on järjestöille tuttu. Järjestöjen toiminta ei ole kestävän kehityksen suunnitelman kanssa ristiriidassa.	Kestävän kehityksen suunnitelmasta viestitään aina vuoden alussa osana HYYn järjestöille suunnattua ohjeistavaa viestintää. Järjestöille suunnatuissa ympäristökoulutuksissa esitellään kestävän kehityksen suunnitelmaa.	Ympäristövaliokunta, kestävän kehityksen sektori, järjestösektori	Suunnitelmasta viestitty (kyllä/ei), suunnitelma esitelty järjestötoimijoiden ympäristökoulutuksessa (kyllä/ei)

20	HYYn piirissä toimivat järjestöt edistävät kestävän kehityksen periaatteiden toteutumista toiminnassaan. HYY tukee järjestöjä tässä.	Luodaan järjestöille tukilista kestävän kehityksen toteutumisen edistämiseksi. Tukilista päivitetään ja toimitetaan järjestöille vuosittain. Ympäristövaliokuntaa ja kehitysyhteistyövaliokuntaa osallistetaan tukilistan teossa.	Kestävän kehityksen sektori, ympäristövaliokunta, kehitysyhteistyövaliokunta	Tukilista luotu ja lähetetty (kyllä/ei), tukilista toimitettu järjestöille (kyllä/ei), tukilista päivitetty vuosittain (kyllä/ei)
21	Jokaisella HYYn piirissä toimivalla järjestöllä on ympäristövastaava.	Järjestöjä kannustetaan valitsemaan hallitukseen ympäristövastaava. Ympäristövastaavan tehtäväkuvasta ja roolista jaetaan tietoja. Rooliin orientoitumista helpotetaan HYYn oppaiden ja koulutusten avulla. Toiminta-avustusten jakomallin ympäristöosion pisteissä huomioidaan ympäristövastaava.	Ympäristö- ja ilmastovastaava, ympäristövaliokunta, järjestösektori, talousjohtokunta	Ympäristövastaavuu- den liittyvää viestintää tehty järjestöille (kyllä/ei), koulutuksia järjestetty ympäristövastaaville (kyllä/ei), ympäristövastaava huomioitu TA-jakomallissa (kyllä/ei)

13 (17)

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

22	Ympäristöasioiden huomioiminen ja kehittäminen osana toimintaa on järjestöille kannustavaa.	Toiminta-avustusjakomalli asettaa järjestöille taloudellisen kannusteen ympäristöasioiden huomioimiseksi toiminnassaan. Talousjohtokunnalle suositellaan, että ympäristöasioiden osion painoarvoa ja kunnianhimoa toiminta-avustusten jakomallissa tarkastellaan vuosittain, ja että osion pistemäärää tai painoarvoa mahdollisuuksien mukaan lisätään. Mallia uudistettaessa ympäristöosio viedään kommenttikierrokselle ympäristövaliokuntaan. Järjestöjä kannustetaan esimerkiksi järjestökilpailujen ja haastekampanjoiden avulla huomioimaan ympäristöasiat toiminnassaan. Erinomaisia esimerkkejä nostetaan esille ympäristövaliokunnan ja HYYn viestinnässä, sekä järjestöjä palkitaan ansiokkaasta toiminnasta.	Talousjohtokunta, talousjohtokunnan puheenjohtaja, ympäristövaliokunta	TA- jakomallissa huomioitu ympäristöasiat (kyllä/ei), ympäristöasioiden osiota tarkasteltu (kyllä/ei) ja kehitetty vuosittain (kyllä/ei), malli ollut kommenttikierroksella ympäristövaliokunnassa (kyllä/ei), ansiokkaasti toimineita järjestöjä on palkittu ja nostettu esiin (kyllä/ei)
----	---	---	--	--

23	HYY ja järjestöt tekevät aktiivisesti yhteistyötä ympäristöasioiden edistämiseksi ja ympäristövastaavat saavat HYYltä tukea toimintaansa.	Tiivistetään ja kehitetään yhteistyötä HYYn piirissä toimivien järjestöjen ympäristövastaavien ja ympäristövaliokunnan välillä. Luodaan ympäristövastaavien verkosto, jolle järjestetään koulutuksia tai muita kohdennettuja tapahtumia vähintään kerran keväällä ja syksyllä.	Ympäristövaliokunta, ympäristö- ja ilmastovastaava	Ympäristövastaavilla on yhteinen viestintäkanava (kyllä/ei), ympäristövastaavien sähköpostilista on luotu (kyllä/ei), ympäristövastaavien koulutuksia järjestetty vähintään 2 kpl (kyllä/ei), koulutusten ja osallistujien lkm, koulutuksista kerätty palaute
24	Järjestöt tietävät, kuinka ottaa ympäristöasiat huomioon omassa toiminnassaan.	Ympäristövaliokunta ja HYY luovat ympäristöoppaan järjestöille ja tarkastelevat oppaan päivitystarvetta vuosittain. Ympäristövaliokunta viestii aktiivisesti järjestöille ympäristöasioista ja tarjoaa neuvoja niiden huomioimiseen järjestöjen toiminnassa.	Ympäristövaliokunta, ympäristö- ja ilmastovastaava	Ympäristöopas on olemassa ja se on ajantasainen (kyllä/ei), järjestöille viestitään säännöllisesti ympäristöasioista (kyllä/ei)

25	Kaikissa HYYn järjestötiloissa on omat ympäristöohjeet.	HYY kannustaa ja tukee järjestöjä ympäristöohjeiden laatimisessa HYYn järjestötiloihin, ja halutessaan myös muihinkin järjestöjen käyttämiin tiloihin. HYY luo pohjan ja avustavan ohjeistuksen ohjeiden laatimiselle, sekä tarjoaa järjestöille tukea ja koulutusta aiheesta.	Ympäristövaliokunta, ympäristö- ja ilmastovastaava	HYY on kannustanut ja tukenut järjestöjä järjestötilojen ympäristöohjeiden luomiseen (kyllä/ei), pohja ja ohjeistus ohjeiden laatimiselle on luotu (kyllä/ei), järjestöille on tarjottu tukea ja koulutusta aiheesta (kyllä/ei)
26	Kaikissa HYYn järjestötiloissa lajitellaan jätteet asianmukaisesti.	Järjestötiloissa olisi toivottavaa olla lajitteluastiat vähintään sekajätteelle, biojätteelle, muovijätteelle, paperille, pahville, lasille, metallille, sekä pulloille ja tölkeille. HYY viestii järjestöille asianmukaisesta lajittelusta. Mikäli järjestötiloista puuttuu edellä mainittuja lajitteluastioita, HYY tukee järjestöjä astioiden hankinnassa. Jätteen määrää tulee minimoida, sekä etenkin ruokahävikkiä välttää.	Ympäristövaliokunta, järjestösektori	HYY on viestinyt järjestöille asianmukaisesta lajittelusta (kyllä/ei), HYY on tukenut järjestöjä jäteastioiden hankinnassa (kyllä/ei)

1b (17)

HYY KESTÄVÄN KEHITYKSEN
SUUNNITELMA 2021-2023

EDUSTAJISTON HYVÄKSYMÄ 13.10.

27	Turhia hankintoja ja syntyvän jätteen määrää vähennetään. Järjestöt ovat tietoisia vuokrattavista astiastoista ja laina- ja kierrätystavaroista.	Järjestöille viestitään vuokra-astioista sekä saatavissa olevista laina- ja kierrätystavaroista. Turhan jätteen syntymistä vältetään ja suositaan tilannekohtaisesti ekologisimpia vaihtoehtoja. HYY tukee järjestöjen ekologisia ja kestäviä hankintoja kalustetuella.	Ympäristövaliokunta, järjestösektori	Järjestöille on viestitty vuokra-astioista ja muista laina- sekä kierrätystavaroista (kyllä/ei), kalustetuella on tuettu kestäviä ja ekologisia hankintoja (kyllä/ei)
28	Järjestöt osallistuvat ympäristö- ja ilmastoaktiiviseen toimintaan	Järjestöjä osallistetaan ympäristövaliokunnan ja HYYn ympäristötoimintaan sekä kannustetaan osallistumaan esimerkiksi HYYn järjestämiin tapahtumiin, sekä HYYn tukemiin ympäristö- ja ilmastoaiheisiin kampanjoihin.	Ympäristövaliokunta, ympäristö- ja ilmastovastaava	Järjestöjä on kannustettu osallistumaan ympäristövaliokunnan ja HYYn ympäristötoimintaan (kyllä/ei), järjestöt ovat osallistuneet ympäristövaliokunnan ja HYYn ympäristötoimintaan (kyllä/ei)

29	HYYn järjestöoppaan ympäristöä koskevat osiot pidetään ajantasaisina ja relevantteina	Osiot tarkistetaan vuosittain ja päivitetään tarpeen mukaan.	Ympäristö- ja ilmastovastaava , ympäristövaliokunta	Osiot on tarkistettu ja ajantasaisia (kyllä/ei)
30	Järjestöjä kannustetaan huomioimaan toiminnassaan vastuullisuuskysymyksiä	Kehitysyhteistyövaliokunta järjestää vuosittain järjestöille koulutuksen vastuullisuuskysymyksiin, kehitysyhteistyöhön sekä kestäväan kehitykseen liittyen (pl. ekologinen kestävyys). Kehitysyhteistyövaliokunta tekee järjestöviestintää vastuullisuuskysymyksiin liittyen ja edistää järjestöjen vastuullisuusasenteiden ja -taitojen kehittymistä.	Kehitysyhteistyövaliokunta	Vastuullisuuskoulutus järjestetty (kyllä/ei), koulutusten lkm, koulutuksista kerätty palaute, järjestöviestintää vastuullisuuskysymyksistä tehty (kyllä/ei), sähköpostilistaviestien/postausten lkm